לב א ב מיי׳ פכ״ג מהל׳ מכירה הל׳ יא יב יג

יש נו נו ... וסימן רכ סעיף יח: "מי" שם הל' יד: לג ג מיי שם הלי יד: לד ד מיי שם הלי טו וסמג מה מייות מייתו חד

וסמג שם טוש״ע ח״מ :סימן רכ סעיף יח ועיין שם

## לעזי רש"י טירצי"ל. נחיל שלישי (של שנה).

## רבינו גרשום

**פיםקא** הלוקח פירות שובך. כלומר הגוזלות שובן. ולא האמהות. יניח ומפריח ולא האמהות: יניודומפויחו המוכר בריכה ראשונה לאחר שמכר לצורך צוות האמהות שלא האמהות. מיכז ואילד הכל של לוקח הפירות: והתניא מפריח בריכה ראשונה של לוקוד הפיוחני ההוניא מפריח בריכה ראשונה ישניה: הא באימא. שיש לה בנות כבר מפריחות וקנה פירות האם מה . שהיא עתידה עוד לעשות כיוז דיש להאם בנות כיון דיש להאם בנות גדולות מפריחות אין צריך הלוקח אלא להפריח בריכה ראשונה שיעשו האמהות אחר שלוקחן משום דבהכי אית להו לאמהות צוות בנותיה: הא בברתה. אבל אם קנה פירות הבנות צריך . הלוקח להפריח להז שתי בריכות משום דברתא לא מצוות כלום עם אימה אלא עם בנותיה: ומקשי׳ מאי שנא אמה. דבבריכה דמצוות אררתא דאית לה מפריח שתי בריכות: ומשני אימא בברתא מצטוותא וכו': והלוקח פירות כוורת. כלומר הוולדות: כדומר הוודדות: דוקח המוכר ג' נחילין. לצרכו דהכי קים לן בתלת נחילין הוו צוות להו ולא יברחו האמהות מרשות מוכר. נחילין אלו הבריכות של דבורים קרי להו נחילין: ומסרס. כלומר אפי׳ הכי אי רוצה המוכר . כדמפרש בגמ׳ רשאי לסרסן . דלא מצי הלוקח לעכב על ידו ולומר לו הואיל שמכרת לי הולדות 3) אם אתה מסרס לאלו וגר׳ האמהות שיהיו לי הולדות: לא חרדל מסרסז. לגמרי דאינו רשאי לסרסן לגמרי אלא מתוך שפיהן חד וחמוץ מן החדדל שאוכלות חוזרות להמתיק ואוכלות כדי פיהן ומתעסקות מחמת כן לעשות דבש הרבה כן לעשות דבש הרבה ומתבטלות מפריה ורביה. והך סירוס יכול לעשות כדי להרבות לו דבש ובתר הכי יזדווגו: ור' יוחנז אמר. מפרש למתני׳ בסירוס שלוקח נחיל ראשון והלוקח השני . מולימוי המוכו שלים ..... רביעי והמוכר חמישי. מי . שעה: במתניתא תני. דהכי מסרס להן לוקח (ומוכר) ג׳ נחילין רצופין בזה אחר זה. מיכן ואילך נוטל הלוקח אחת ומניח אחת לצורך.

בריכה ראשונה דמתני׳ היינו בריכה ראשונה של כל אם ואם ווהא בברתא כלומר כל אם ואם בין בנות בין אמהות] וברייתא נמי שאין יולדין והנהו ולדות גם הם לפוף ב׳ חדשים עושים ולדות בכל ה״ק מפריח בריכה ראשונה ושניה היינו ראשונה לבריכה שהפריח

והיא שניה לאמה לבריכה הראשונה שבשבילה מפריח אלו והוא הדין שניה ושלישית ורביעית א אלא דאטו כי רוכלא ליחשיב וליזל: דביש בכוורתו אינו יוצא מידי מאכל לעולם. פ״ה עד שיקלהו למאכל דבורים בפירוש ואין נראה לר"י דאין לך דבר ראוי לאכילה שיועיל בו שום דבר עד שיפסל מאכילת כלב: אינן יוצא מידי מאכל לעולם. תימה לר"י דבמס' מכשירין פ״ו מ״ד) חשיב דבש בהדי ז' משקים ב ואומר ר"י דהיינו אחר שהופרש מן השעוה אבל בכוורתו שהוא עם השעוה יש עליו תורת אוכל ולא תורת משקה ג: תריץ

יוםי בר חנינא לא חרדל מסרסן אלא מתוך שפיהן חד חוזרות ואוכלות את דובשנן ר' יוחנן אמר נוטל שלשה נחילין בסירום במתניתא תנא ינוטל ג' נחילין בזה אחר זה מכאן ואילך נוטל אחת ומניח אחת: חלות דבש מניח שתי חלות וכו'6: אמר רב כהנא דבש בכוורת אינו יוצא מידי מאכל לעולם אלמא קסבר לא בעי מחשבה מיתיבי דבש בכוורת אינו לא אוכל ולא משקה אמר אביי לא צריכא אלא לאותן שתי חלות רבא אמר רבי אליעזר היא דתנו

שמואל בחרדל אמרי במערבא משמיה דר'

ומביא כוורת חדש ומכניסן לתוכו וכן לסוף ט׳ או י׳ ימים יולא נחיל של דבורים אחר ומביא כוורת אחרת ריקנית ומכניסן לתוכו וכן השלישי וקורין לו טירלי"ל ויש שעושין עד ז' וח' פעמים במלכות יון ובמלכות זו רובן עושין ג' פעמים והשלישי גרוע מכולן דאחרון אחרון גרוע הלכך די בג' נחילין ראשונים שהן חשובין: ומסרס. כלומר מכאן ואילך יגרום להם המוכר שיסתרסו מאליהן ולא יעשו עוד פירות כדי שיהו

טרודין ועסוקין לעשות דבש וכל זמן שעושין דבש אין עושין ולדות והדבש של מוכר הוא שכן דרך הכוורת לאחר שיצאו כל הנחילין עושה דבש

ויש שהורגין אותן ולוקחין הדבש ויש שמריקין אותן לכוורת ריקנית: **ומסרס.** בגמרא מפרש: **תלוח דבש**. הכוורת לאחר שעשתה פירות וילאו הנחילין לוקחין את הדבש והוא עשוי חלות חלות ויש בו י׳ חלות או עשרים זה בלד זה משעוה ודבש מעורב יחד והמוכר חלות כוורתו ולא מכר את הכוורת רוצה הוא להכניסה בימות הגשמים להצניעה לשנה הבאה לעשות פירות והלכך מסתמא שייר ב' חלות להתפרנס בהן הדבורים

בימות הגשמים: גרופיות. ענפים וחוזר ולומח. כדאמרי׳ בבראשית רבה<sup>ם</sup> ויטע כרם (בראשית טן לא היה לו ליטע לא ייחור אחד ולא גרופית אחת ומהיכן

היה לו 6m לאכל בר כהנא הכניס עמו זמורות לנטיעות וייחורים לחאנים וגרופיות לזימים: גב*ו' והפניא*. הלוקח פירות שובד מפריח בריכה ראשונה ושניה וקס"ד דשתי בריכות הללו מן האמהות כגון בריכה ראשונה של ניסן ובריכה שניה של אייר והלכך קשיא למתניתין דלא משיירא

אלא בריכה ראשונה של אמהות לבדה אבל כל מה שילדו האמהות עוד הכל מכור: ה"ג בפיי ר"ח מרומי **לא קשיא הא לה הא לאמה**. האי

שניה אבריכה ראשונה קאי שיפריח גם בריכה ראשונה שתלד ההיא בריכה ראשונה לסוף ב' חדשים כדי שיהו אוות 🐿 לבריכת אמן ראשונה

וכן משמע הא לה האי שניה לה לבריכה ראשונה משיירין אותה כדי שתתקיים היא: **והא לאמה.** האי בריכה ראשונה דקתני במתני׳ ובברייתא

לאמה קאמר שמשיירין לה לאם בריכה ראשונה ממנה להיות לה לצוותא ובאה הברייתא להשמיענו דמההיא בריכה ראשונה של אם משיירין גם ממנה בריכה ראשונה ומאי דלא פירש במתני' פירש בברייתא. והאי דקרי לפירות בריכה ראשונה שניה משום דשניים הם לאמהות של

אמן בני בנים שניים הם לוקנים. ובין מתני' ובין ברייתא במוכר פירות שובכו סתם מיירי והמשנה והברייתא במכירה אחת מיירי ובשובר אחד

כמו שפירשתי אלא שהברייתא פירשה יותר מן המשנה דמתני׳ לא איירי בבני בריכה ראשונה אם יפריח גם מהם או לא וכן נראה בעיני ועיקר. ויש לשונות הרבה דמוקי לה בשני שובכין או בשתי מכירות ואין בהן ממש ושיטת השמועה אינה מתישבת בהן כלל: ופריך גמרא לאמה מ"ע.

די בבריכה ראשונה כדקתני מתני׳ מפריח בריכה ראשונה ולא קתני ב׳ בריכות פשיטא דמשום דמנטוותא אברתא כלומר אבריכה ראשונה

דשבקינן לה ואזוגא הוא הזכר בן זוגה כן פר"ח. ולא הוה לריך הגמ' להזכיר דבר זה אלא משום דלא מקשי מה לנו ללוותא דברתא הלא יש

לה בן זוג דמלטווחא בהדיה הלכך פילש לך דלכל היותר שני מיני לוות בעי מתני׳ בן זוגה ובניה: איהי נמי. בריכה ראשונה חלטוות אאמה ואבן זוגה שהרי יש לה שני מיני לוות ולמה אנו מלריכין להניח לה בריכה ראשונה כדי שלא תברח היא ומתוך כך תברח גם האם וחרב

השובך: ומשני אמה אברסא. לבד מלטוותא שרחמי האם על הבת אבל ברתא דהיינו בריכה ראשונה לא מלטוותא אאמה לבד ואבן זוגה אלא

אם כן יש לה בנים הלכך מניחין גם לבריכה ראשונה בנים דהשתא איכא חבורות טובא אמה ובן זוגה ובריכה ראשונה ובריכה של בריכה ראשונה בת הבת דכיון דאיכא ג' חבורות אפי' בני בריכה ראשונה לא ערקי דמלטוותי אאמם ואם אמם ואין להניח להם בנים לאלטוותי

בהדייהו דהשתא האם מלטוותא אברתא בריכה ראשונה ובריכה ראשונה מלטוותא נמי אברתא בריכה שניה לאם שהיא ראשונה לה וההיא

מצטוותא אאמה ואאם אמה דהוו להו חבורות טובא. כן נראית בעיני שיטת שמועה זו ויש לשונות רבות וא"א ליישבן: במה מסרסן. דלשון

סירום זכרות משמע פשוטה של משנה: בחרדל. להאכילן חרדל כדמפרש לקמיה: לא חרדל מסרסן אלא. גרמא בעלמא קגרים להו כדמפרש: חד. מר: וחוכלות את דובשנן. ומתוך שביעותן בטילות מפריה ורביה וחוזרות ועושות דבש. ורבינו חנואל פירש אוכלות דבש שבנקבי החלות וחוזרות ומגדלות בנקבים ואיכא למימר דלשנה הבאה יולדו אותן הדבורים ויהיו של מוכר: **ור' יותנן.** לאו אסירוס של זוכרות

מיירי כלל אלא האי סירוס לשון דילוג הוא כמו קראה סירוסין במסכת מגילה ירושלמים<sup>0</sup> וה״ק מתני׳ נוטל ג׳ נחילין ע״י דילוג ראשון שלישי וחמישי והמוכר יטול השאר שיהיה לשניהן מן הטובים ומן הכחושין שכן דרך סתם מוכרי כוורת: במתניתא תנא. והכי הלכתא דברייתא שיקר וגם לשון המשנה דקתני ומסרס כן משמע שתחלה נוטל ג' נחילין רלופין ואחר כך מסרס זה נוטל אחד ה [הלוקח] נוטל אחד ומניח אחד

ללורך המוכר: דבש. אפי׳ בכוורתו אינו יולא מידי מאכל ואע"פ שיש עת שהדבורים אוכלין דובשנן אפילו הכי אינו יולא מידי מאכל

עד שיהלהו בפירוש למאכל דבורים. א"נ (ב) דוקא בכוורתו הוי אוכל אבל אם זב מכוורתו הוי משקה מסתמא אלא אם כן חישב עליו לאכילה

כדתנים בהדים בראש ברייתם דמסכם טהרותם: לא אוכל. לטמח בכבילה: ולא משקה. לטמח ברביעית. ומיהו לעלמו מקבל אוכל טומחה

בכל שהוא כדמפרש בחורת כהנים ושמיני פרק טן מכל האוכל אשר יאכל (מיקרא יא) אבל האי דבש בכוורתו אין לו תורת אוכל כלל אפילו לקבל

טומאה: שפי חלות. שמניחין לימות הגשמים לפרנסת הדבורים ומפורש בתוספתא ופ"ד ה"הן שהן חלות חילונות בפירוש ר"ח: רבא אמר

ר׳ אליעור היא. משום דסתם דבש לא משמע ליה שתי חלות אלא כל דבש של כוורת הלכך ניחא ליה לרבא טפי לאוחומה כיחידאה:

מתני' אהלוקח פירות שובך מחבירו מפריח בריכה ראשונה יפירות כוורת נוטל ג' נחילים ומסרם יחלות דבש מניח ב' חלות יזיתים לקוץ מניח שתי גרופיות: גבו" והתניא בריכה ראשונה ושניה אמר רב כהנא הלא קשיא הא לה הא לאמה מאי שנא אמה דמיצטוותא אברתא ואזוגא דשבקינן לה איהי נמי תיצמוותא אאמה ואזוגא דשבקינן לה אמה אברתא מיצמוותא ברתא אאמה לא מיצמוותא: פירות כוורת נומל ג' נחילין ומסרם: במה מסרסז אמר רב יהודה אמר

בתני' הלוקח פירום שובך. כגון שאמר לו בניסן מכור לי פירום 🥽 באמה ש והא בברתא. כלומר משנה וברייתא חד הוא ומפרים שנה זו מה שילדו בכל חדש אבל האמהות לא קנה. ודרך היונים לעשות שני ולדות בכל חדש זכר ונקבה חוץ מחדש אדר

חדש וכל שני ולדות קרוין בריכה: מפרית. הלוקח בריכה ראשונה מניח לפרוח עם האם שאותן לא מכר שכן דרך המוכרין פירות שובך לעכב בריכה ראשונה להיות לוות לאמהות להתקיים השובך פן יברחו האמהות והוא שובכו לא מכר הלכך מסתמא גם בריכה ראשונה של שנה זו עיכב עם השובך דזו היא קיום השובך. ובגמ׳ מפרש דגם פירות הראשונים דההיא בריכה ראשונה שייר המוכר להיות לוות להך עם בריכה ראשונה פן תברח דהא אאמה לא מלטוותא ומכיון שחברת בריכה ראשונה חברת גם האם ונמלא מפסיד שובכו. כך דעתי לפרשה בגמ': פירות כוורת. של שנה אחת. דבורים הנולדים מו הכוורת: נוטל ג' נחילים. ג' חבורות הנולדות ראשונה בג' זמנים מט' ימים או י' ימים זה אחר זה שכן דרך הכוורת בתחלת ימות הקיץ יולא מן הכוורת נחיל של דבורים ילדות שילדו האמהות ויושבין על ענף האילן

מיבת וכו׳ הוא טעות. ... עבל ועו הוח טעות. דק"ס, ב) [פרשה לו ג], ג) [פ"ב הלכה ב], ד) רש"א, ה) ומוספתא שם פ"ב ה"בן,

## הגהות הב"ח

(A) רשב"ם ד"ה ה"ג נפיי ר"ח וכו' כדי שיהו לוות לאמן וכן משמע כל"ל ותיבת ין משמע כל"ל ומיכה לבריכת ומיבת ראשונה נמחק: (ב) ד"ה דבש וכו' א"נ הכי קאמר מ"ג הכי קאמר דוי נכוורמו: (ג) תום' ד"ה י באמה. נ"ב ר"ל ברייתא והא בברתא ר"ל מתניתין:

## מוסף תוספות

א. שמניחין לאותה בריכה שניה בריכה ראשונה שתלד שהיא ג׳ הראשונה והאמהות עמה. שם. ב. ומכשיר. רמנ״ן. דאיכא

ידיק בהני משהם צורים. מניה הלוקח שתי חלות דבש לאורך הדבורים שלא ימותו: דבש שהוא בכוורתו אינו יוצא מידי מאכל לעולם. שאע"פ שלא חישב עליו לאוכלו מטאט נואמא תוכלין: אינו לא מאכל ולא משקה. דלא מטמא טומאת אוכלין בכביצה ולא טומאת משקין ברביעית אלמא דיוצא מידי מאכל לעולם: אמר אביי. כי תניא ההיא דאינו לא אוכל ולא משקה אותן ב' חלות דמוקצות נינהו קאמר. אבל שאר דבש אינו יוצא מידי מאכל לעולם: רבא אמר. הא דהתני אינו לא מאכל ולא משקה מני ר' אליעזר היא דכקרקע דמי:

לתנו